

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
87/2019	Kommunestyret	PS	16.12.2019

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Åse Elin Myking	FE-232	19/218

HØYRINGSUTTALE TIL NOU 2019:16 SKATTLEGGING AV VASSKRAFTVERK

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Høyringsuttale frå Vaksdal kommune

Kommunane sine inntekter frå konsesjonsavgifter og konsesjonskraft er nedfelt i dei gitte konsesjonar som eit grunnvilkår og med same varigheit som konsesjonen. Utvalet sitt forslag om å avvike ordningane vil vera eit brot på dei føresetnadane som låg til grunn for dei gitte konsesjonar, og dermed eit brot på den samfunnskontrakt som over generasjonar er inngått mellom storsamfunn og dei distrikt som har avstått sine naturressursar. Ei slik avviking vil også vera i strid med Grunnlovens forbod mot å gje lovar tilbakeverkande kraft.

Konsesjonskraftordninga har i meir enn hundre år vore eit vederlag for dei naturrikdomar som vertskommunar gjennom vasskrafta årleg har avgitt til storsamfunnet. Utvalet overser at så vel Storting som Høgsterett har slått fast at formålet med konsesjonskraftordninga er å sikre vertskommunen sin del av verdiskapinga som vasskraftproduksjonen i konsesjonsperioden gir opphav til.

Konsesjonsavgifta er ei erstatning for generelle skadar og ulemper på naturmiljø og omgjevnadar, og derfor ei miljøavgift. Miljøkostnader skal betalast av tiltakshavar, og miljøavgifter er meint å vera ein brutto skatt i tråd med naturmangfaldlova § 11.

Forslaget frå utvalet om at eigedomsskatten skal baserast på skattemessig verdi er i strid med eigedomsskattelova sin hovudregel i § 8 A-2 om at eigedomsskatten skal svare til anlegget sin omsetningsverdi (marknadsverdi). Eigedomsskatt basert på skattemessig verdi vil innebære at eigedomsskatten vert størst i dei første åra etter at investeringane er gjennomført, medan skatten vert lågare når lønsemda aukar. Forslaget vil derfor verken utløyse ønska investeringar eller samsvare med skattyters skatteevne.

Ein kompensasjon av konsesjonskraftordninga med auka naturressursskatt basert på ein omrekna øre/kWh vil ikkje sikre kommunane ein del av den reelle verdiskapinga sidan vertskommunen blir avskore frå å få sin del av den verdiskaping som følgjer av at verdien av rein fornybar energi vil kunne

auke i framtida.

Kommunane sin rett til konsesjonsavgifter og konsesjonskraft samt eigedomsskatt basert på anlegga sin reelle marknadsverdi kan ikkje erstattast av statlege overføringar eller ein auke i naturressursskatten. Auka naturressursskatt vil verte fordelt på alle kommunar etter det statlege inntektssystemet og først og fremst koma folkerike kommunar utan vasskraftanlegg til gode. Sjølv om naturressursskatten vert tatt ut av inntektssystemet kan ein kompensasjon i form av auka naturressursskatt ikkje akseptierast ettersom vertskommunane ikkje vil få kompensert sin andel av verdistinga ved høgare kraftpris.

Vaksdal kommune har avgitt store naturrikdomar til storsamfunnet gjennom omfattande utbygging av kraftanlegg og årleg produksjon av verdifull fornybar energi. Samla tap av kompensasjon for naturinngrepa samt vår del av verdiskapinga og eigedomsskatt er berekna til omlag 35 mill årleg med kraftskatteutvalet sitt forslag.

Naturressursane har gjennom mange år bidratt til verdiskaping og utvikling av Vaksdalsamfunnet og har lagt grunnlaget for næringsutvikling, arbeidsplassar, kommunale tenester og lokalsamfunn. Eit slikt årleg inntektstap vil gje store konsekvensar for kommunen sine tenester og vidare samfunnsutvikling. Vaksdal kommune meiner slike endringar vil bryte med grunnleggjande prinsipp og rettar for vertskommunar for vasskraftutbygging og kraftproduksjon. Kommunen ser ikkje at kompensasjonsordningar vil kunne sikre vertskommunane tilsvarende kompensasjon og del av verdiskapinga i framtida.

Vaksdal kommune støttar i tillegg [LVK sin høyringsuttale](#) til forslaget utvalet.

Kommunestyret - Sak 87/2019

KOM - Behandling:

Samrøystes vedtak

KOM - Tilråding/Vedtak:

Høyringsuttale frå Vaksdal kommune

Kommunane sine inntekter frå konsesjonsavgifter og konsesjonskraft er nedfelt i dei gitte konsesjonar som eit grunnvilkår og med same varigheit som konsesjonen. Utvalet sitt forslag om å avvike ordningane vil vera eit brot på dei føresetnadane som låg til grunn for dei gitte konsesjonar, og dermed eit brot på den samfunnskontrakt som over generasjonar er inngått mellom storsamfunn og dei distrikt som har avstått sine naturressursar. Ei slik avviking vil også vera i strid med Grunnlovens forbod mot å gje lovar tilbakeverkande kraft.

Konsesjonskraftordninga har i meir enn hundre år vore eit vederlag for dei naturrikdomar som vertskommunar gjennom vasskrafta årleg har avgitt til storsamfunnet. Utvalet overser at så vel Storting som Høgsterett har slått fast at formålet med konsesjonskraftordninga er å sikre vertskommunen sin del av verdiskapinga som vasskraftproduksjonen i konsesjonsperioden gir opphav til.

Konsesjonsavgifta er ei erstatning for generelle skadar og ulemper på naturmiljø og omgjevnadar, og derfor ei miljøavgift. Miljøkostnader skal betalast av tiltakshavar, og miljøavgifter er meint å vera ein

brutto skatt i tråd med naturmangfaldlova § 11.

Forslaget frå utvalet om at eigedomsskatten skal baserast på skattemessig verdi er i strid med eigedomsskattelova sin hovudregel i § 8 A-2 om at eigedomsskatten skal svare til anlegget sin omsetningsverdi (marknadsverdi). Eigedomsskatt basert på skattemessig verdi vil innebære at eigedomsskatten vert størst i dei første åra etter at investeringane er gjennomført, medan skatten vert lågare når lønsemda aukar. Forslaget vil derfor verken utløyse ønska investeringar eller samsvare med skattytars skatteevne.

Ein kompensasjon av konsesjonskraftordninga med auka naturressursskatt basert på ein omrekna øre/kWh vil ikkje sikre kommunane ein del av den reelle verdiskapinga sidan vertskommunen blir avskore frå å få sin del av den verdiskaping som følgjer av at verdien av rein fornybar energi vil kunne auke i framtida.

Kommunane sin rett til konsesjonsavgifter og konsesjonskraft samt eigedomsskatt basert på anlegga sin reelle marknadsverdi kan ikkje erstattast av statlege overføringar eller ein auke i naturressursskatten. Auka naturressursskatt vil verte fordelt på alle kommunar etter det statlege inntektssystemet og først og fremst koma folkerike kommunar utan vasskraftanlegg til gode. Sjølv om naturressursskatten vert tatt ut av inntektssystemet kan ein kompensasjon i form av auka naturressursskatt ikkje akseptierast ettersom vertskommunane ikkje vil få kompensert sin andel av verdistiginga ved høgare kraftpris.

Vaksdal kommune har avgitt store naturrikdomar til storsamfunnet gjennom omfattande utbygging av kraftanlegg og årleg produksjon av verdifull fornybar energi. Samla tap av kompensasjon for naturinngrepa samt vår del av verdiskapinga og eigedomsskatt er berekna til omlag 35 mill årleg med kraftskatteutvalet sitt forslag.

Naturressursane har gjennom mange år bidratt til verdiskaping og utvikling av Vaksdalsamfunnet og har lagt grunnlaget for næringsutvikling, arbeidsplassar, kommunale tenester og lokalsamfunn. Eit slikt årleg inntektstap vil gje store konsekvensar for kommunen sine tenester og vidare samfunnsutvikling. Vaksdal kommune meiner slike endringar vil bryte med grunnleggjande prinsipp og rettar for vertskommunar for vasskraftutbygging og kraftproduksjon. Kommunen ser ikkje at kompensasjonsordningar vil kunne sikre vertskommunane tilsvarende kompensasjon og del av verdiskapinga i framtida.

Vaksdal kommune støttar i tillegg [LVK sin høyringsuttale](#) til forslaget frå utvalet.

Saksopplysningar:

Samandrag/konklusjon (kort om saka)

Kraftskatteutvalet foreslår å skjerpe grunnrenteskatten til staten og avvike dei konsesjonsbaserte ordningane konsesjonskraft og konsesjonsavgifter til kommunane og redusere den kommunale eigedomsskatten monaleg. Forslaget inneber ein auke i statens inntekter på 4,4 milliardar kroner og eit tap for vertskommunane på 3,66 milliardar kroner. Vaksdal kommune vil tape omlag 35 millionar årleg med dette forslaget. Vaksdal kommune kan gje høyringsuttale til forslaget.

Bakgrunn for saka

Finansdepartementets sendte 30. september 2019 på høyring [NOU 2019:16 - Skattlegging av vasskraftverk](#) til m.a. KS og LVK (Landssamaslutninga av vasskraftkommunar). Vertskommunane har

ikkje fått forslaget til høyring, men etter rådmann si vurdering er det høgst relevant for Vaksdal kommune å gje uttale til forslaget. Høyringsfristen er sett til 1. januar 2020.

Ekspertutvalet vart sett ned etter krav frå kraftbransjen som i fleire år har meint at innretninga på grunnrenteskatten hindrar at samfunnsøkonomiske energiltak blir gjennomført. Kraftbransjen har ikkje peika på dei kommunale inntektsordningane som eit hinder for investeringar.

Kraftskatteutvalet foreslår å skjerpe grunnrenteskatten til staten og avvikle dei konsesjonsbaserte ordningane konsesjonskraft og konsesjonsavgifter til kommunane og redusere den kommunale eigedomsskatten monaleg.

Forslaget om å skjerpe grunnrenteskatten inneber ein auke i statens inntekter på 4,4 milliardar kroner. Vertskommunane vil samtidig tape 3,66 milliardar kroner dersom konsesjonsavgiftene og konsesjonskrafta vert avvikla og eigedomsskattereglane vert endra til skattemessig verdi.

Konsesjonskraftordninga har i meir enn hundre år vore eit vederlag for dei naturrikdomar som vertskommunar gjennom vasskrafta har gitt til storsamfunnet. Utvalet sitt forslag om å avvikle konsesjonskraftordninga er grunngeve med at det historiske grunnlaget med å skaffe kommunane kraft ikkje lenger er til stades. Utvalet overser at så vel Storting som Høgsterett har slått fast at formålet med konsesjonskraftordninga er å sikre vertskommunen sin del av verdiskapinga som vasskraftproduksjonen i konsesjonsperioden gir opphav til. Høgare kraftprisar gir høgare verdiskaping.

LVK meiner at føresetnadane ekspertutvalet legg til grunn er uriktige, og at avvikling av ordningane ikkje vil bidra til å oppfylle siktemålet om økte investeringar og rehabiliteringar av vasskraftverka. Kraftbransjen v/Energi Norge har vist til at utvalets forslag ikkje løyser dei politiske målsetnadane om auka produksjon i eksisterande vasskraftverk. Det er viktig for det grønne skiftet at ekspertutvalets forslag ikkje vert fylgt opp.

LVK meiner utvalets forslag om å avvikle de kommunale ordningane med konsesjonsavgifter og konsesjonskraft må forkastast. Det same gjeld forslaget om endra verdsettingsprinsipp for eigedomsskatt på vasskraft.

Formelt grunnlag

NOU 2019:16 *Skattlegging av vannkraftverk* til offentlig høyring

Vurdering og konsekvensar

Konsekvensane for Vaksdal kommune er dramatiske med tanke på årleg/framtidig inntektsbortfall på om lag 35 millionar om forslaget vert gjeldande. Avvikling av konsesjonsordningane er eit brot med premissane for naturinngrepa vasskraftutbygginga har medført i kommunen. Forslaget vil vidare ta frå kommunen vår del av verdiskapinga av avgitte naturressursar til storsamfunnet.

Naturressursane har gjennom mange år bidratt til verdiskaping og utvikling av Vaksdalsamfunnet og har lagt grunnlaget for næringsutvikling, arbeidsplassar, kommunale tenester og lokalsamfunn. Forslaget vil gje store konsekvensar for kommunen sine tenester og vidare samfunnsutvikling.

Kommunen ser ikkje at kompensasjonsordningar vil kunne sikre kommunen tilsvarende kompensasjon og rettmessig andel av verdiskapinga i framtida. Rådmann rår til at kommunestyret gjev eigen høyringsuttale til NOU 2019:16 og i tillegg støttar [LVK sin uttale](#) på vegne av vertskommunane.

